

Estació de Riutort-Gavarrós

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carretera de Guardiola a la Pobla de Lillet, punt quilomètric 4,100.

Coordenades:

Latitud: 42.23906
Longitud: 1.92161
UTM Est (X): 411025
UTM Nord (Y): 4676882

Classificació

Número de fitxa 08166 - 63
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Noucentisme
Segle XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Està abandonada, i presenta problemes al forjat i a la coberta.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya, Dept. Política Territorial i Obres públiques.C/St. Honorat,1-3.08003-Barcel

Fitxes associades:

[L'Espelt](#)

[Molí de l'Espelt](#)

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dg., 07/06/2009 - 02:00

Descripció

L'edifici de l'estació de Riutort-Gabarrós està totalment abandonat i en mal estat de conservació. És un edifici allargat i estret, de planta rectangular, dos nivells i coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana principal. Com és lògic, estava emplaçat en paral·lel al peu de la via del tren, actualment queda al peu de la carretera. La planta baixa era destinada als usos propis de l'estació, com el despatx del cap d'estació, una sala d'espera, i uns banys, a més de l'escala per accedir al pis superior, que conformava la vivenda i on hi havia la cuina-menjador i els dormitoris. A la planta baixa es conserva la distribució, però sense mobiliari ni cap altre element característic de l'edifici; la planta primera està totalment buidada, actualment és un únic espai diàfan, ni tant sols hi ha envans. Constructivament mostra les característiques típiques de l'arquitectura ferroviària, en aquest cas, a planta baixa les obertures són amb llinda en arc i a planta primera rectangulars, o sigui llinda plana, en conjunt estaven emmarcades per una faixa sobresortida, també a les cantoneres i a la línia de forjat, a més d'un sòcol, tot plegat aportava un toc ornamental al frontis, tot diferenciant aquests elements de la resta de la superfície que estava coberta per un revestiment. A pocs metres trobem l'aiguat, una mena de pou-cisterna.

Observacions:

Davant l'estació hi havia hagut uns altres edificis, entre els quals una caseta de peons caminers, una mena de botiga de queviures, i també un prostíbul; actualment només s'identifica alguna traça de basament dels murs.

Aquesta constitueix l'única estació original que es conserva dins el terme municipal de la Poble de Lillet.

Història

El ferrocarril de via estreta que enllaçava Guardiola de Berguedà amb Castellar de N'Hug tenia la primera parada a l'estació de Riutort-Gavarrós, ja dins el terme municipal de la Poble de Lillet. Aquesta estació era utilitzada com a parada per la recollida dels materials provinents de la zona de Riutort i Gavarrós, com productes agrícoles, fusta i també ciment procedent del forn de Riutort (o de l'Espelt), entre altres; alguns d'aquests productes, sobretot ciment i fusta, es carregaven en una via morta. A la postguerra passà a fer funcions de baixador, utilitzat pels habitants dels nuclis de Riutort i els de Gavarrós, tot i que no trigà gaire temps en quedar abandonada.

Els orígens d'aquest ferrocarril de via estreta que anava de Guardiola a Castellar de N'Hug, passant per la Poble de Lillet, estan estretament vinculats amb la construcció de la fàbrica del Clot del Moro per la Compañía General de Asfaltos y Portland Asland, promoguda pel senyor Eusebi Güell i Bacigalupi a principis del segle XX. L'emplaçament d'aquesta fàbrica era idònia en quant a la proximitat de la matèria prima com la pedra calcàrea per fabricar el ciment, la força hidràulica de l'aigua del riu Llobregat i carbó de les mines de la Serra del Catllaràs, davant d'això l'única mancança era el transport. Primer es va utilitzar una locomòbil que tirava un tren de carretera, després es va fer una petita línia de ferrocarril industrial que anava fins a Guardiola de Berguedà. Asland però, hagué de legalitzar la via com a ferrocarril secundari, passant a donar servei públic entre Guardiola de Berguedà i la Poble de Lillet a partir de l'1 d'octubre de 1914. No va ser fins el 1923 quan es va inaugurar el tram de la Poble fins a Castellar de N'Hug. L'existència d'aquesta infraestructura fou cabdal pel desenvolupament industrial de la Poble de Lillet, i també de Castellar de N'Hug. L'època més esplendorosa va ser entorn als anys vint i a la postguerra. Als llarg dels anys 50, amb l'increment del transport per carretera va davallar el seu ús. La clausura del ferrocarril es produïa al 14 d'octubre de 1963, quan va circular l'últim tren. A partir de llavors s'inicià un ràpid desmuntatge de les infraestructures que conformaven aquest ferrocarril.

Bibliografia

FÀBREGAS ARTIGAS, J. (1997): La Pobla de Lillet 1924-1958. Una crònica entorn del temps. Editen: Centre d'Estudis Musicals del Berguedà "L'Espill" i Àmbit de Recerques del Berguedà. Impremta Boixader, La Pobla de Lillet.

FRANCÀS I PATSÍ, À. (1997): La Pobla de Lillet. Història, costums i tradicions de la Vall de Lillet (Berguedà). Columna Albí, Berga.

ROSIÑOL I ORRIOLS, J. (1988): El passat de la nostra vila. La Pobla de Lillet. Recull històric, geogràfic i cultural. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona.

SALMERÓN, C. (1986): El tren de la Pobla de Lillet. Història del ferrocarril Guardiola-Castellar de N'Hug. Col·lecció: Els trens de Catalunya, 7, Terminus, Barcelona.

SALMERÓN, C. (1990:): Els trens del Berguedà. Història dels ferrocarrils industrials del Berguedà. Col·lecció: Els trens de Catalunya, 14-B, Terminus, Barcelona.

